

**We behave and comply**

**Retningslinjer for antikorrupsjon**

## **Innholdsfortegnelse**

INTRODUKSJON TIL RETNINGSLINJERFOR ANTIKORRUPSJON.....	3
1. HVA ER KORRUPSJON?.....	4
2. BESTIKKELSER.....	4
3. PÅVIRKNINGSHANDEL.....	6
4. SMØRING.....	6
5. "FACILITATION PAYMENTS".....	6
6. HVEM ANSES SOM OFFENTLIG TJENESTEMANN? .....	7
7. VIDERE VEILEDNING OM VISSE AKTIVITETER .....	8
7.1. Gaver og representasjon .....	8
7.2. Engasjering av forretningspartnere .....	9
7.3. Arbeid med agenter .....	11
7.4. Joint venture-samarbeid .....	12
7.5. Oppkjøp.....	12
7.6. Sosiale prosjekter, donasjoner og stipender .....	12
8. INTERNE PROSEDYRER .....	13
8.1. Risikovurderinger.....	13
8.2. Implementering og opplæring .....	13
8.3. Overvåkning og gjennomgang .....	13
8.4. Håndtering av rapporter om mislighold .....	13
8.5. Nøyaktig føring av regnskaper og registre .....	13
9. BEKREFTELSE FRA DEN ANSATTE .....	14

## **INTRODUKSJON TIL RETNINGSLINJERFOR ANTIKORRUPSJON**

Moreld life cycle skal overholde gjeldende antikorrupsjonslovgivning. Korrupsjon utgjør en trussel mot rettferdig konkurranse og undergraver legitim forretningsvirksomhet. Enhver overtredelse av disse retningslinjene innenfor vår virksomhet kan medføre straffeansvar både for selskapet og enkeltpersoner. I tillegg utgjør brudd en risiko for vårt omdømme.

Vi forventer at alle innenfor vår virksomhet forstår hvilke typer betalinger, overføringer og forretningsaktiviteter som kan utsette selskapet for korrupsjonsrisiko. Disse retningslinjene beskriver våre standarder og forventninger med hensyn til antikorrupsjon. Vårt mål er at de skal brukes som et praktisk redskap for å sikre etterlevelse av lovverket.

Arne Hammer

CEO

22.06.2022

## 1. HVA ER KORRUPSJON?

Korrupsjon er misbruk av makt som følge av en stilling for personlig gevinst. Det kan vise seg gjennom bestikkelser, påvirkningshandel og smøring. Vårt selskap og våre ansatte er underlagt en rekke ulike antikorrupsjonslover fra store deler av verden. Vi skal overholde de gjeldende antikorrupsjonslover i de landene der vi har virksomhet. Dette gjelder blant annet de norske lovbestemmelser om korrupsjon, den britiske antikorrupsjonsloven (UK Bribery Act, UKBA), og den amerikanske loven om korrupsjon i utlandet (US Foreign Corrupt Practices Act, FCPA).

På denne bakgrunn har du forbud mot å:

- ❖ Gi eller tilby en utilbørlig fordel i forbindelse med din stilling, verv eller oppdrag i offentlig eller privat sektor;
- ❖ Tilby, love eller gi en økonomisk eller annen type fordel til en annen person i den hensikt å (i) forlede personen til å utføre en relevant funksjon eller aktivitet på en utilbørlig måte, eller (ii) belønne en person for utilbørlig utføring av en slik funksjon eller aktivitet; Tilby å betale, betale eller tillate betaling av penger eller annet av verdi til en utenlandsk tjenestemann med sikte på å påvirke en handling eller beslutning fra vedkommende i sin offisielle myndighet. Det samme gjelder for å sikre andre utilbørlige fordeler med sikte på å oppnå eller beholde forretningsmuligheter;
- ❖ Forfalske selskapets regnskaper og registre;
- ❖ Betale såkalte "facilitation payments";
- ❖ Tilby eller gi en utilbørlig fordel til en tredjepart i bytte mot at denne personen prøver å påvirke atferden til noen andre (påvirkningshandel).

## 2. BESTIKKELSER

Det er forbudt både å gi og motta en bestikkelse. Det er tilstrekkelig å *fremsette et tilbud* for å bli gjort ansvarlig etter gjeldende antikorrupsjonslover. Ingen faktisk overføring trenger å bli utført.

Antikorrupsjonslovene gjelder for både offentlig og private sektor. Din personlige mening om intensjonen bak dine handlinger, vil ikke bli vektlagt ettersom påtalemyndighetene vil vurdere omstendighetene objektivt.

Følgende forhold er typiske kjennetegn på en korrupt betaling:

- ❖ Personlig berikelse fra eller til beslutningstakere (i offentlig eller privat sektor) eller noen i ditt selskap;
- ❖ Den blir ikke gitt eller tilbudt i åpenhet;
- ❖ Det blir truffet tiltak for å skjule eller kamuflere pengestrømmene

- ❖ Den gis med hensikt å påvirke en beslutning av betydning, for eksempel; et anbud, en kontraktforhandling, en tillatelse eller lisens fra offentlig sektor, eller deltagelse i et joint venture.

### **Eksempel 1 – "Kickbacks"**

En innkjøpssjef i et oljeserviceselskap blir tilbudt å få 2 % av verdien av en programvarekontrakt betalt til ham personlig hvis han kan "levere kontrakten". Kontrakten er knyttet til den nye programvaren, og det er flere mulige leverandører. I stedet for å overføre pengene direkte, avtaler innkjøpssjefen og programvareselskapet å sette opp falske kontrakter og falske fakturaer fra innkjøpssjefens private investeringsselskap for å få det til å se ut som en normal handel.

**Juridiske implikasjoner: Innkjøpssjefen og programvareselskapet kan være strafferettslig ansvarlige etter gjeldende antikorrupsjonslover.**

Det er ikke kun overføring av penger som kan utgjøre korrupsjon. Også gaver, lån, tjenester, tilbud om gunstige vilkår for et produkt eller en tjeneste, reiser, opphold, underholdning og donasjon til en veldedig organisasjon av utilbørlige grunner kan utgjøre bestikkelser.

Hvorvidt en fordel vil bli ansett som "utilbørlig" av påtalemyndigheten eller domstolen, avhenger av pengeverdien, rollene til de involverte partene, hyppigheten og graden av aktivitet, og begrunnelsen for å tilby fordelene.

Eksempelvis kan det være akseptabelt å gi en gave til direktøren hos en joint venture-partner i anledning tiårsjubileet for et prosjekt på et felles arrangement. Det vil imidlertid sannsynligvis ikke være akseptabelt å gi den samme gaven i hemmelighet under kontraktforhandlingene for å forsøke å påvirke joint venture-avtalen til fordel for sitt eget selskap.

### **Dilemma 1 – Tjenester**

Selskapet ditt bruker en snekker til oppussingsarbeid i kontorbygget. Han gjør godt arbeid og er pålitelig. Når du planlegger å pusse opp hytten, ber du den samme snekkeren om et anbud. Snekkeren kommer med et tilbud og er villig til å gi 30 % rabatt, ettersom selskapet er en viktig kunde.

**Råd: Ved å akseptere rabatten vil du bli utsatt for en viss risiko. Det kan argumenteres med at rabatten på 30 % er en bestikkelse som tilbys deg i forbindelse med arbeidet ditt. Du bør diskutere saken med din overordnede. For å være på den sikre siden bør du ikke akseptere denne typen tjenester fra selskapets leverandører.**

### 3. PÅVIRKNINGSHANDEL

Påvirkningshandel er kriminalisert etter mange gjeldende antikorrupsjonslover. Det er forbudt å tilby eller gi en utilbørlig fordel til en tredjepart for å få vedkommende til å påvirke en annens atferd.

Dersom vi engasjerer lobbyister eller agenter for å påvirke en offentlig instans eller politiske beslutninger, må visse forholdsregler tas:

- ❖ Vi må forsøke å identifisere eventuelle koblinger mellom lobbyisten/agenten og politisk eksponerte personer;
- ❖ Lobbyisten/agenten må være åpen om sitt oppdrag for vårt selskap i sin kontakt med beslutningstakerne;
- ❖ Honoraret må være rimelig og stå i forhold til den tjenesten som leveres av lobbyisten/agenten.

### 4. SMØRING

Smøring befinner seg ofte i grenselandet mellom lovlig relasjonsbygging og korrupsjon. Det skjer gjerne som ledd i en eksisterende relasjon, eksempelvis ved gaver, middager, underholdning eller reiser. Vi må særlig være bevisste på vår rolle i en beslutningsprosess.

### 5. FACILITATION PAYMENTS

"Facilitation payments" (tilretteleggingsbetalinger) er betalinger som gjøres for å påskynde beslutninger og godkjenninger som selskapet har juridisk rett til. Dette blir typisk betalt til en offentlig tjenesteperson for å sikre eller fremskynde rutinemessige, ikke-skjønnsmessige handlinger fra myndighetenes side som et selskap har rett til. En slik betaling har kun som formål å påvirke beslutningstidspunktet og ikke utfallet.

Etter noen lands lover er ikke "facilitation payments" ansett som korrupsjon, mens andre land ikke skiller mellom korrupsjon og "facilitation payments". "Facilitation payments" er fremdeles en stor utfordring i mange deler av verden. Å bli kvitt slike betalinger er et langsiktig mål som krever samarbeid fra regjeringer og andre internasjonale organer. Vårt selskap har besluttet å forby betaling av "facilitation payments". Vår policy er basert på anbefalingen fra OECD om at slike betalinger har en nedbrytende virkning. Hvis du noen gang blir bedt av noen om å yte en "facilitation payment", må du umiddelbart rapportere dette til din linjeleder.

Typiske Eksempler på "facilitation payments":

- ❖ Å betale et lite beløp til en offentlig tjenesteperson for å oppnå tillatelser som er nødvendige for å drive næringsvirksomhet i det aktuelle landet;
- ❖ Å betale et lite beløp eller gi en liten gave (som en erstatning for penger) til representanter fra havnemyndighetene for å bli prioritert i havnen;

- ❖ Å betale kontanter til tollere for å frigi varer som holdes i tollene;
- ❖ Å betale et lite beløp som et uoffisielt honorar for å få utstedt visum eller arbeidstillatelse, eller for å komme gjennom immigrasjonskontrollen eller tollene på flyplassen.

Vi forbyr ikke betalinger som gjøres under tvang eller utpressing. Dersom du noen gang opplever at det finnes en umiddelbar trussel mot din helse eller sikkerhet hvis du nekter å foreta en bestemt betaling, bør du betale og rapportere til din linjeleder etterpå.

### **Eksempel 2 – "Facilitation payments"**

Et oljeserviceselskap må importere en reservedel til et afrikansk land, og delen blir oppholdt i tollene. Reservedelen behøves til oljeriggen, og uten reservedelen kan oljeserviceselskapet bli gjort ansvarlig for økonomisk tap på hundretusener av dollar for oljeprodusenten. Tollfunksjonæren i det afrikanske landet forklarer at det er noe galt med den fremlagte dokumentasjonen, og at prosessen kan ta ytterligere to uker med mindre han får kompensasjon for ekstra overtidarbeid. Oljeserviceselskapet avtaler å betale en overtidkompensasjon på 2.000 dollar, som betales kontant til den lokale tollfunksjonæren.

**Juridiske implikasjoner: Oljeserviceselskapet og involverte personer kan bli straffet for å betale en bestikkelse til tollfunksjonæren. Her er overtidkompensasjon bare et annet ord for en "bestikkelse": en ikke-transparent, uoffisiell betaling til den lokale funksjonæren personlig. En avgift for raskere behandling betalt til tollkontoret med en offisiell kvittering ville ha vært OK.**

## **6. HVEM ANSES SOM OFFENTLIG TJENESTEMANN?**

De fleste antikorrupsjonslover omfatter uttrykket "offentlig tjenestemann". Dette omfatter:

- ❖ Ansatte hos nasjonale, regionale eller lokale myndigheter;
- ❖ Tjenestemenn som har en lovgivende, administrativ eller rettslig stilling av en eller annen art;
- ❖ Funksjonærer eller agenter fra en offentlig internasjonal organisasjon (f.eks. Forente Nasjoner, Den europeiske union, Verdensbanken);
- ❖ Politiske partier, ansatte hos politiske partier og kandidater til offentlige verv;
- ❖ Enhver person som offisielt opptre på vegne av et myndighetsorgan eller en etat.

Etter visse antikorrupsjonslover (for eksempel FCPA) er ansatte i statseide eller statskontrollerte virksomheter også å anse som "offentlige tjenestemenn". Du må være klar over at ansatte i statseide olje- og gasselskaper etter visse antikorrupsjonslover er ansett som offentlige tjenestemenn, og dermed må det vurderes grundig om det er tilbørlig å gi gaver og yte representasjon til ansatte i slike virksomheter.

## 7. VIDERE VEILEDNING OM VISSE AKTIVITETER

### 7.1. Gaver og representasjon

Representasjon for å bygge et godt inntrykk, presentere våre produkter og tjenester eller etablere gode forretningsrelasjoner, er viktige deler av å drive virksomhet. Rimelige og forholdsmessige utgifter til representasjon i næringslivet er tillatt etter gjeldende antikorrupsjonslover og innebærer ikke brudd på retningslinjene.

Gaver og representasjon kan imidlertid misbrukes til korrupsjonsformål. Utgiftene må oppfylle de generelle kravene beskrevet nedenfor, og være i henhold til vår prosedyre for gaver og representasjon. Dette gjelder både ved mottak av og tilbud om gaver eller invitasjoner.

Representasjon omfatter måltider, reiser, innkvartering og underholdning. Gaver og representasjon må alltid gis og tilbys på en åpen måte, og må aldri brukes for det formål å påvirke en bestemt avgjørelse eller forhandling.

Særlig varsomhet må utvises når det gjelder representasjon som omfatter offentlige tjenestemenn. På grunn av deres betrodde stillinger vil offentlige tjenestemenn være underlagt strenge regler, og ingen representant for vårt selskap må noen gang forsøke å påvirke beslutningene til en offentlig tjenestemann ved å benytte seg av utilbørlige metoder.

#### **Dilemma 2 – Representasjon**

En leverandør inviterer deg til å delta på deres årlige seminar i Nice. Programmet omfatter én dag med presentasjoner og innlegg og én dag med sightseeing og forskjellige utendørsaktiviteter. Du vil gjerne delta, men ikke hvis det utsetter deg for personlig risiko.

**Råd:** Du bør diskutere invitasjonen med din overordnede. Hvis selskapet kan dra nytte av at du deltar på dette seminaret, vil du sannsynligvis få godkjent invitasjonen. Utgiftene til reise og losji vil imidlertid bli dekket av vårt selskap. Hvis det faglige innholdet på seminaret er svakt, vil din overordnede mest sannsynlig ikke godkjenne invitasjonen.

Disse generelle kravene gjelder for alle gaver og representasjonsutgifter:



- ❖ Alle utgifter skal være i samsvar med gjeldende lover og interne retningslinjer;
- ❖ Representasjon skal alltid skje i en relevant forretningsmessig kontekst ;
- ❖ Gaver og arrangementer skal ikke være ekstravagante, og skal være i samsvar med alminnelig forretningspraksis;
- ❖ Gaver eller representasjonsutgifter skal ikke ytes eller mottas under en anbudsprosess;
- ❖ Tilbud om eller deltagelse på arrangementer som er umoralske eller ulovlige, eller som kan innebære fare for skade på selskapets omdømme skal ikke forekomme;
- ❖ Kontanter eller kontantekvivalenter skal aldri tilbys, gis eller mottas;
- ❖ Ved vurderingen av hvorvidt en invitasjon til en bestemt mottaker er utilbørlig, skal det både tas hensyn til pengeverdien og hyppigheten.

I *Prosedyren for gaver og representasjon* finnes nærmere veiledning om slike utgifter. Vennligst merk følgende begrensninger som for tiden gjelder for egengodkjenning av gaver og gjestfrihet:

- ❖ Gaver i privat sektor må ikke overstige 400 kroner ved hver anledning;
- ❖ En arbeidslunsj må ikke overstige 500 kroner per person;
- ❖ En arbeidsmiddag må ikke overstige 1 500 kroner per person.

## **7.2. Engasjering av forretningspartnere**

Kjøp av tjenester og forretningssamarbeid med andre selskaper eksponerer vårt selskap for mulig rettslig ansvar for andres lovbrudd. Etter gjeldende antikorrupsjonslover forventes vi å jobbe for å unngå ulovlige betalinger fra en person som har tilknytning til vårt selskap. En slik tilknytning har den som yter tjenester for eller på vegne av vår virksomhet. Eksempler er leverandører, underentreprenører, selgere, konsulenter, agenter, lobbyister, meglere, finansrådgivere og advokater.

Forretningspartnere skal kun bli engasjert til legitime forretningsformål og på bakgrunn av normale kommersielle vilkår. Vederlaget skal stå i forhold til den utførte tjenesten og være kommersielt akseptabelt.

Typiske forhold som kan øke risikoen for korrupsjon er blant annet betaling av runde beløp, suksesshonorarer, forhåndsbetalinger og refusjoner av uspesifiserte utgifter som forretningspartneren har pådratt seg.

Vi skal velge våre forretningspartnere med omhu. Dette innebærer å kartlegge relevant informasjon om lovligheten av deres virksomhet, omdømme, erfaring, tekniske kunnskaper, historikk og potensiell risiko eller ansvar.

For enkelte av våre forretningspartnere må det foretas en bakgrunns sjekk (integrity due diligence, IDD). I slike tilfeller må kriteriene for og omfanget av en IDD inngå i vår prosedyre. Nivået på og kompleksiteten i gjennomgangen må stå i forhold til den risikoen som foreligger. Risikofaktorer vil typisk omfatte:

- ❖ Sannsynligheten for at forretningspartneren vil samhandle med en offentlig tjenestemann på våre vegne;
- ❖ Om tjenestene skal leveres i et land som oppfattes å ha høy korrupsjonsrisiko;
- ❖ Om forretningspartneren er ny i bransjen, uten noen dokumentert historikk;
- ❖ Om en offentlig tjenestemann har prøvd å påvirke selskapet til å benytte et bestemt lokalt selskap;
- ❖ Om selskapet er et privat aksjeselskap, og det er vanskelig å identifisere eierne eller de endelige begunstigede eierne.

Alle kontrakter med forretningspartnere skal være skriftlige. Vi skal gjøre vårt beste for å innlemme antikorrupsjonsklausuler i våre kontrakter for å sikre at våre forretningspartnere er forpliktet til å følge våre standarder. Hvis noen av våre forretningspartnere blir mistenkt for brudd på antikorrupsjonslovene i forbindelse med arbeid utført etter vår kontrakt, må kontrakten heves umiddelbart og videre betalinger stanses.

### **Dilemma 3 – Den lokale partneren**

For å oppfylle kravet om "local content" i et bestemt land danner vårt boreriggsselskap et joint venture med et nylig opprettet lokalt oljeservice-selskap. Når vi tar kontakt med Oljedepartementet, snakker departementets representant svært fordelaktig om det nye lokale oljeserviceselskapet. Et par møter blir arrangert med det lokale selskapet, og de gjør et godt inntrykk selv om de trenger å utvikle sin tekniske kompetanse og en mer profesjonell organisasjon. De vil klart ha fordel av joint venture-samarbeidet både økonomisk og med hensyn til teknisk kompetanse. Kan vi samarbeide med dette selskapet?

**Råd:** Det må foretas en grundig gjennomgang av det lokale selskapet. At det lokale selskapet synes å ha blitt foretrukket av en offentlig tjenestemann, er et "rødt flagg". Gjennomgangen må avsløre hvem som er eiere og begunstigede eiere av det lokale selskapet. Hvis du velger å samarbeide med det lokale selskapet, må du følge ekstra nøye med på deres arbeid og forvisse deg om at utgifter fremgår av joint venture- regnskapene.

### 7.3. Arbeid med agenter

Agenter eller mellommenn fungerer som en forbindelse mellom vårt selskap og en tredjepart. Bruk av agenter, konsulenter, salgsrepresentanter, tollspeditører, kontraktører eller distributører er ofte uunngåelig i internasjonale operasjoner eller forretningsutvikling.

Agenter kan bli brukt til å overføre bestikklser på vegne av oppdragsgiveren til en tredjepart og utgjør derfor en korrupsjonsrisiko. Å arbeide med agenter i land som har høy risiko for korrupsjon tilsier at det må utvises særlig varsomhet og oppmerksomhet. Hvis noen av våre agenter betaler en bestikkelse, kan det medføre ansvar for vår virksomhet for brudd på antikorrupsjonslovene.

Engasjement av en agent for å drive forretningsutvikling må alltid godkjennes av styret.

Når du engasjerer en agent, må du sikre:

- ❖ At det inngås en skriftlig avtale;
- ❖ At honoraret står i forhold til de tjenestene som ytes;
- ❖ At tjenestene føres i regnskapet i samsvar med allment aksepterte regnskapsprinsipper;
- ❖ At antikorrupsjonsklausuler er inntatt i kontrakten;
- ❖ At du følger oppsyn med agentens arbeid.

#### Eksempel 3 – Agenten

Et land i Afrika har nylig gjort lovende oljefunn og et europeisk lete- og produksjonsselskap har besluttet å delta i et anbud på oljelisenser i landet. Landet har et rykte for korrupsjon, og det er en vanlig oppfatning at presidenten i landet kan være personlig involvert i lisenstildelingsprosessen. Ditt selskap blir kontaktet av en agent fra Midtøsten som hevder å ha personlige kontakter med sønnen til presidenten i det afrikanske landet, og tilbyr sin bistand. For å bistå krever han en forskuddsbetaling på 1 million USD og et suksesshonorar på 2 millioner USD dersom ditt selskap blir tildelt lisensen. Selskapet ditt engasjerer agenten og får tildelt lisensen, og overfører honoraret til agentens bankkonto på Cayman Islands.

**Juridiske implikasjoner:** Lete- og produksjonsselskapet har mest sannsynlig betalt en bestikkelse til presidenten i det afrikanske landet gjennom agenten. Siden dette er et velkjent korrupsjonsopplegg, vil ikke politimyndighetene tro på din forklaring om at du trodde disse utgiftene var passende honorarer for lobbytjenester. De vil spørre hvilke tjenester som ble levert som kunne begrunne et honorar på 3 millioner dollar. I enkelte jurisdiksjoner kan utgiftene også være brudd

**på forbudet mot påvirkningshandel (dersom ingen overføring av penger fra agenten til presidenten kan bevises).**

#### **7.4. Joint venture-samarbeid**

Et joint venture vil delvis være finansiert av oss, og kan opptre på våre vegne. Siden et joint venture-samarbeid består av flere selskaper vil det være en risiko for at det forekommer bestikkelser mellom noen av partnerne uten at vi får det med oss. Av denne grunn er det viktig å:

- ❖ Gjennomføre en risikobasert gjennomgang av alle potensielle joint venture-partnere;
- ❖ Iverksette tiltak i joint venture-samarbeidet for å sikre overholdelse av gjeldende antikorrupsjonslover;
- ❖ Sikre at vi har rett til å revidere regnskapene i et joint venture og at vi oppretter en revisjonskomité med minst én representant fra vårt selskap;
- ❖ Innlemme klausuler i joint venture-avtalene som gir oss rett til å gå ut av samarbeidet ved eventuelt mislighold fra partnernes side.

#### **7.5. Oppkjøp**

Ved kjøp av aksjer eller eiendeler i et annet selskap må vi vurdere korrupsjonsrisikoen forbundet med det vi kjøper. Risikoen for korrupsjon må vurderes gjennom due diligence-gjennomgangen forut for oppkjøpet. Hvis det påvises en risiko forbundet med landet eller bransjen, kan vi velge å gjennomføre en due diligence-gjennomgang etter at transaksjonen er gjennomført.

#### **7.6. Sosiale prosjekter, donasjoner og stipender**

Det er en viktig del av selskapets samfunnsansvar å gjøre sosiale investeringer og pleie kontakt med lokalsamfunn.. Dessverre er det også en viss risiko forbundet med slike utgifter. Hvis et sosialt prosjekt eller en donasjon i uforholdsmessig grad begunstiger en beslutningstaker, enten i offentlig eller privat sektor, kan betalingen potensielt representere et brudd på antikorrupsjonslovene. Vi må alltid forvise oss om at sosiale prosjekter, donasjoner og stipender blir tildelt etter objektive kriterier og i den hensikt å forbedre vårt generelle image og omdømme. For å unngå risiko for lovbrudd forventer vi at du:

- ❖ Utarbeider objektive kriterier dersom din linjeenhet planlegger å delta i sosiale prosjekter eller gi donasjoner eller stipender, og opptre i samsvar med disse kriteriene;
- ❖ Sikrer at et sosialt prosjekt, en donasjon eller et stipend ikke i uforholdsmessig grad begunstiger en offentlig tjenestemann som er viktig for våre operasjoner;

- ❖ Sikrer at vi samarbeider med personer og organisasjoner som er i stand til å bruke midlene i tråd med selskapets intensjoner;
- ❖ Sikrer at vi har tilstrekkelig dokumentasjon på investeringen og at vi beskriver investeringen nøyaktig og rimelig detaljert i våre regnskaper og registre.

## **8. INTERNE PROSEDYRER**

### **8.1. Risikovurderinger**

CFO er ansvarlig for å utføre en årlig vurdering av risikoen for korrupsjon knyttet til vår virksomhet. Risikovurderingen må som et minimum dekke risiko forbundet med land, forretningspartnere og transaksjoner.

### **8.2. Implementering og opplæring**

Alle ansatte må få opplæring i antikorrupsjon. VP HR, QHSE & ESG er ansvarlig for å føre tilsyn med opplæringsvirksomheten innen organisasjonen. Hyppigheten og mengden av opplæring vil være basert på resultatene av risikovurderingen. Visse forretningsenheter og funksjoner kan ha behov for mer omfattende opplæring enn det som kreves for ansatte generelt.

### **8.3. Overvåkning og gjennomgang**

VP HR, QHSE & ESG er ansvarlig for å overvåke implementeringen av retningslinjene for antikorrupsjon og utfyllende prosedyrer. Overholdelse av retningslinjer og prosedyrer må være gjenstand for intern kontroll og tilsyn. Det må foretas gjennomgang av visse aktiviteter og utgifter for å identifisere mulige avvik.

### **8.4. Håndtering av rapporter om mislighold**

Vi oppfordrer deg som vår ansatt til å si fra dersom du noen gang kommer over brudd på vår retningslinjene for antikorrupsjon. Se våre varslingsrutiner eller send en rapport til din linjeleder eller administrerende direktør.

En rapport om mulig korrupsjon som involverer selskapet, må alltid gjøres kjent for administrerende direktør.

Administrerende direktør og styret kan igangsette interne eller eksterne undersøkelser for å avklare relevante fakta i forbindelse med rapportering om mulig korrupsjon. De kan også beslutte å varsle om funnene til relevante offentlige myndigheter. Brudd på antikorrupsjonslover vil utløse disiplinærtiltak og vil medføre avskjed eller oppsigelse.

### **8.5. Nøyaktig føring av regnskaper og registre**

Alle transaksjoner du er involvert i må registreres nøyaktig og rimelig detaljert i våre regnskapet og registre. Dersom dette ikke gjøres kan det utgjøre et selvstendig lovbrudd etter gjeldende lovregler.

## **9. BEKREFTELSE FRA DEN ANSATTE**

Jeg bekrefter herved at jeg har mottatt et eksemplar av Karsten Moholts Retningslinjer for antikorrupsjon og at jeg vil gjøre mitt beste for å overholde disse retningslinjene i alle henseender.

Signeres elektronisk i vårt kvalitetssystem V!S, lest og forstått.